

Néhány szó Szegedről

Szeged hazánk település-hierarchiájában kiemelt felsőfokú központ szerepét tölti be. Lakóinak száma kb. 160 ezer fő. (Állandó népessége 159 ezer, lakónépessége pedig több mint 175 ezer fő.) Itt él a mintegy 460 ezer lakosú Csongrád megye népességének 38%-a.

Szeged nemcsak megyeszékhely, hanem a Dél-alföldi tervezési-gazdasági körzetnek is társadalmi-gazdasági-kulturális központja. Számos funkciója azonban túlterjed a Dél-alföld határára, s így módon országos jelentőséget ölt. Számottevő Szeged nemzetközi kisugárzása is gazdasági (ipari és mezőgazdasági eredetű exporttermékeinken keresztül) és kulturális téren egyaránt.

Városunk egyik sajátossága, hogy bár igen régóta lakott terület, s számos műemlékkel dicsekedhet, mégis mérnöki terv alapján készült, jól áttekinthető alaprajzzal (hármass körúttal és sugaras felépítéssel) rendelkező település. Érdekes módon nyújtja együtt a nagy- és a kisváros előnyeit. Az előbbi elsősorban az ellátottság (kényelem), az utóbbit pedig a — lélekszámhoz viszonyított — csend és tisztaság, kiegyensúlyozott, nyugodt léktetés vonatkozásában. Így módon a városunkba érkező kirándulók, turisták, tanulni vágyó fiatalok rövidesen megszeretik, s otthonosan érzik nálunk magukat. Ezt bizonyítja az itt élők intenzív letelepedési kedve, s a "gyakorlat" visszalátogatás és visszavágyódás is.

A város 477 km² kiterjedésű. A magyar Alföld legmélyebb fekvésű települése (78—83 m t. sz. f. magasságú), ami városfejlesztési szempontból sok gondot és nehézséget okoz. Szeged a Maros torkolatától kissé délre, a Tisza két partján fekszik. A város nagyobb része a Tisza jobb partján, kisebb kiterjedésű része pedig a bal parton terül el. Az utóbbi a kertváros jellegű Újszeged.

Szeged és környékének klímaviszonyai szélsőségesek. Az évi átlagos középhőmérséklet 11,4 °C, valamint magasabb az országos átlagnál. A csapadék mennyisége az országos átlag alatti, időbeni eloszlása pedig annál szélsőségesebb. Úralja a várost a sajátos hangulatú Tisza, amelynek különböző szakaszai kedvelt kiránduló helyek, vízi sportolási és jó fürdési lehetőségeket biztosítanak. Szeged környékén a felszínen pleisztocén lösz, futóhomok, és jelenkori üledék található. Talajai változatosak, s a színvonalas mezőgazdaság feltételeit biztosítják.

A mai város helyén már ötödik óta laktak. A rómaiak idején fontos szerepet játszott a térség a kereskedelmi funkciók ellátásában. A honfoglaló magyarok is a mocsaras ártérből kiemelkedő, magasabb fekvésű szigeteken telepedtek le. Ennek emlékét őrzi az egykori földvár helyén épülő kővár, s a XIII. században épült templom. A város későbbi fejlődését is motíválták a magasban fekvő szigetek.

Szeged fejlődésében kulcsszerepet játszott az 1879. március 12-i árvíz, amely szinte elmosta a várost. A katasztrófa után újjáépült Szeged azonban szebb lett.

Mai arculatát dinamikus fejlődő ipara és kulturális szerepe határozza meg. A népességszám növekedésének forrása a természetes szaporodás mellett a vándorlási egyenleg, valamint a közigazgatási határ módosítása. (1973-ban Kiskundorozsma, Algyő, Szőreg, Gyálarés és Tápé közigazgatásilag is Szegedhez csatlakozott.)

Szeged iparának erejét bizonyítja, hogy a megye ipari foglalkoztatottjainak 49%-a (32 638 fő) itt tevékenykedik. Meg kívánjuk jegyezni ugyanakkor, hogy a műszaki-technikai mutatók vonatkozásában lényegesen nagyobb hányaddal részesedik városunk a megye egészéből. (Pl. Szeged a megye specialistá-

iparának állóeszköz bruttó értékéből 66,9%-ot köt le.)

A város ipari főcsoportjai közül legnagyobb tradícióval az élelmiszeripar és a könnyűipar rendelkezik. Az utóbbi jelentősége mind Szegeden, mind pedig a megyében országos viszonylatban is kiemelkedő. Az utóbbi másfél évtizedben azonban fellendült városunkban is a nehézipar fejlődése, melyet a kábelgyár, a gumigyár, a házigyár, s nem utolsósorban a kőolaj- és földgáztermelő ipar reprezentál. Meg kell még említeni az Öntödei Vállalat Szegedi Gyáregységét, továbbá a HÖD-GÉP Vállalat, — valamint az IKARUSZ szegedi gyárát is.

Szeged könnyűiparában a textilipar, a feldolgozóipar, a bőr-, szőrme- és cipőipar, valamint a nyomdaipar a legjelentősebb. A hazai szükséglet kielégítése mellett jelentős az export termelése is a felszabadulás után létesített Textilműveknek, továbbá a Szegedi és az Újszegedi Kendergyárnak, s a bérmentés is vállaló Ruhagyárnak. Külföldön is ismert és keresett cikkekkel bőcsát ki a Szegedi Szőrmekikészítő Vállalat, az ecset- és seprőgyár, valamint a cipőgyár. A város nyomdája nem a kapacitásával, hanem a minőségi, magas kvalifikáltságot igénylő munkájával tűnik ki. Fontos szerepet játszik a város gazdaságában Szeged felfeldolgozó ipara is.

Az élelmiszeripari ágazatok közül a húsipar (a Szalámigyár), a konzervipar, a paprika feldolgozás, a malom- és a tejfeldolgozó ipar a legjelentősebb.

Országos viszonylatban is termeltek a Szeged környéki mezőgazdasági termelőszövetkezetek és állami gazdaságok. Termékei nemcsak a város és környéke lakosságának, valamint a térség feldolgozó üzemének ellátását biztosítják, hanem jelentős mértékben hozzájárulnak a főváros igényeinek a kielégítéséhez (pálmörk, zöldség, gyümölcs, virág), valamint számottevő hányaduk — részben feldolgozatlanul — exportra kerül.

Szeged azonban nemcsak gazdasági központ, hanem szellemi élete — oktatási, művészeti és tudományos tevékenysége — is ismert, s elismert.

Az utóbbi másfél évtizedben ismét magára hívta a világ — művészetek iránt érdeklődő — közönségének a figyelmét a nemzetközi rangú és hírvű Ünnepi Játékok. A városunkba érkező vendégek nem mulasztják el megtekinteni a Dóm tér egészét, a Nemzeti Emlécsarnokot, Közép-Európa egyik legszebb belterét; a Széchenyi teret; a Móra Ferenc Múzeumot és a várat; a zsinagógát; a Marx téren rendezésre kerülő Ipari Vásárt; az épülő új lakótelepeket; Újszeged nevezetességeit; a Tisza partot, a Fűvészkertet, s még hosszasan sorolhatnánk Szeged jellegzetes, vonzó látványait.

A város infrastrukturális téréen is (szerepkörének megfelelően) kiemelkedik településünk köréből. A klasszikus infrastrukturális ágak közül legszínvonalasabb Szeged ellátottsága az egészségügy, az oktatás és a népművelés terén, míg a lakás, a közlekedés és a kereskedelem felettségét kifejező mutatóit megelőzi néhány település.

Szeged jól átgondolt, tervszerű, dinamikus fejlesztése azonban biztató jeleket mutatja annak, hogy városunk nemcsak megőrzi a különböző jellemzők alapján elfoglalt előkelő helyét, hanem csökkenti, s illetve felszámolja esetleges lemaradásait.

ABONYINÉ,
DR. PALOTÁS JOLÁN

REPORT

A pálya szélén

szeptemberben, október elején mind ez ideig az elsőéveseket buzdítottuk. A sokéves hagyományok szerint a gólyabajnokságok kedvéért álltunk a taccsvonalra, a pálya mellé. Orvostanhallgató és jogász, matematikus és főiskolás tanárjelölt biztatta tele torokból a legifjabbakat, szinte hajította őket, hogy a kar, az intézmény újabb sikeréért vessenek mindent latba. Hogy küzdjenek a kosárról lepatannó labdáért, a kézilabda kapu bevételéért, az ellenfél focicsapatának megveréséért. Hogy érezzék rögtön a tanév elején, egyetemi főiskolai polgárságuk kezdetén azt, hogy bekerültek egy új közösségbe, egy kar, egy egyetem, főiskola nagy családjába, ahol várnak tőlük valamit. Például játékos küzdelmet az intézmény színeinek diadalra juttatásáért. Például azt, hogy a csapatjáték során közelebb kerüljenek saját egyetemük, főiskolájuk hallgatóihoz — csapattársukhoz és a pálya szélén őket buzdítókhöz egyaránt. Például azt, hogy ezeken a sporteseményeken a kezdet-kezdetén megismerjék a másik intézmény elsőéveseit.

Egy szó mint száz: az eddigi tanévek elején a sportpályákon is figyeltünk az elsőévesekre. A gólyabajnokságokon próbáltuk közelebb hozni egymáshoz és a nekik szurkoló felsőbbévesekhez őket. Sajnos, úgy tűnik, hogy ez a nemes szegedi diákhagyomány számító versengés idén „átessett a taccsvonalon”. Azaz a pályán kívülre került. Hiába kerestük ugyanis a sportpályákon ezekben a napokban: „mindedig nem lettünk nyomára a JATE, a SZOTE és a főiskola elsőéveseit pályára szólító hagyományos gólyabajnokságnak”. Sőt, azoknak sem, akiknek feladatuk lenne ezt megszervezni. Kezdünk komolyan aggodni, hogy valakik vétkes hanyagsága miatt idén elmarad az elsőévesek nagy vétékkel kezdődő, s szegényebb lesz egy hasznos, nemes szegedi hagyománnyal a szegedi diákelet. Öszintén drukkolunk s reméljük még idejében szólunk, hogy ne így legyen!

A kupa a magyaroké

Ezzel a címmel adott hírt a Lodzi Dziennik Popularny 1979. szeptember 29-i száma a Lodzban megrendezett nemzetközi kispályás labdarúgó-kupa végeredményéről. Hogy is történt?

A JATE Szakszervezeti Bizottságának sportküldöttsége — egyben a csapat tagjai is: dr. Gera Lajos, dr. Hegyes Péter, dr. Herczeg Tamás, dr. Kaltenbach Jenő, Lengyel Gábor, dr. Papp György, dr. Somlai Csaba és dr. Szil ELEMÉR; a küldöttség vezetője: dr. Szabó Imre — szeptember 25—29 között baráti látogatást tettek a Lodzi Tudományegyetemen, az ottani szakszervezeti bizottság meghívására. A küldöttséget fogadta az egyetem Szakszervezeti Bizottságának sportfelelőse, valamint a Megyei Sportszövetség igazgatója. A küldöttség ellátogatott az egyetem Pszichológiai Tanszékére is.

Szeptember 26—28-án zajlott le Lodzi Metalowiec pályán az a nemzetközi kispályás labdarúgó torna, amely a Lodzi Egyetem, a Lodzi Sportújságírók, a Lodz Megyei Sportszövetség és a JATE dolgozó csapatai vettek

részt. A tornán a JATE csapata fényes sikerrel szerepelt, hiszen a Lodzi Egyetem csapatát 5:2-re legyőzte, a Lodz Megyei Sportszövetség csapatával 2:2 arányú döntetlent ért el, a Lodzi Sportújságírók csapatát (a stilszerűen „Kacsa” nevű csapatot) pedig 1:0-ra győzte le. A tornagyőztesnek járó kupát tehát a JATE nyerte. Elnyerte továbbá az ezen alkalomra a két egyetem csapatai mérkőzésének győztese számára felajánlott kupát is. Hogy teljes legyen a győzelem a sportújságírók által a legjobb góllövőnek felajánlott emléklappal dr. Kaltenbach Jenő kapta.

Végül a küldöttséget fogadta a Lodzi Egyetem Szakszervezeti Bizottságának elnöke. A fogadáson és egész lengyelországi tartózkodásunk során tapasztalhatuk azt a nagy szeretetet, amelylyel lengyel barátaink elhalmoztak bennünket. Szívélyes vendéglátásukat ezúton is köszönjük. Reméljük, sikerül megvalósítani azt a tervünket, hogy legközelebb — talán már jövőre — visszonzhatjuk a lodzaiak meleg barátságát és vendéglátását Szegeden.

Orvostanhallgatók kajakversenye

Szeptember 20-án a SZOTE KISZ Bizottsága a Testnevelési Tanszéki Csoporttal közösen rendezte meg az idei kajak házi-bajnokságot. A ragyogó napsütés sok hallgatót csalt le a Béke úszóház mólójára. A versenyre érkezett hallgatókat már kora délután várta Boros Gy. László testnevelőtanár és Süveges Gábor VI. éves orvostanhallgató, akik hasznos tanácsokkal látták el a versenyzőket és ellenőrizték a hajók üzemképességét. Az egyórás bemelegítést követően kezdődhettek a versenyek. A házi-bajnokságot Marofka Ferenc, a SZOTE KISZ Bizottságának sportfelelőse nyitotta meg. A bátrabbak és a SZOTE kajaktá-

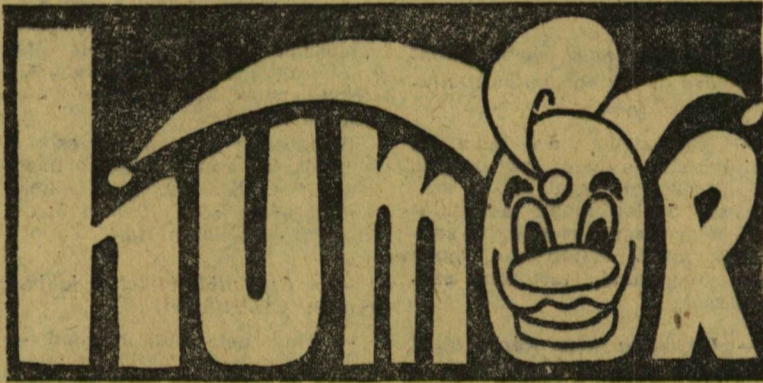
búraiban rutint szerzett hallgatók irányításával a kezdők is szőhöz jutottak.

A hat futamban megrendezett versenyen a következő eredmények születtek:

- Férfi páros:
- Hajdú Z. — Traub A.
 - Szendrényi — Pávo
 - Boros M. — Szenochradzski

- Vegyes páros:
- Süveges A. — Biró E.
 - Pauli — Becsei
 - Lepény É. — Ladányi P.

A szervező bizottság tagjai mindent megtettek a verseny zavartalan lebonyolítása érdekében, közülük is kiemelkedő munkát végzett Fazekas Éva.

Ez — meg — az

Lányok párbeszéde ötödév elején:
— Jutka, nem tudsz egy jó orvost?
— Valami bajod van?
— Nincs, de az idén férjhez kéne mennem...

Demonstrációról kissé zavartan távozik két hallgató. A folyosón panaszkodnak:
— Nem tudtam semmit, üresen adtam be a papírt.
— En se tudtam, én is üresen adtam be
— Remélem nem figyelte a tanerő, hogy egymás mellett ültünk, mert különben képes azt hinn, hogy egymásról másoltuk...

A tanév eleji anatómia-gyakorlaton történt. Az elsőéves medikus megkérdte a gyakorlatvezető, miközben a saját szíve felé mutatott:
— Hová jut, ha a bonckésével ezen a helyen hat centi mélyre hatol?
Erre a diák habozás nélkül ki-vágtá:
— A börtönbe.

A diák köszön az utcán sétáló profnak. A tanár úr megtorpan, rámered a hallgatóra:
— Magát ismernem kellene valahonnan?
— Azt hiszem professzor úr. Már második éve járok az órára és minden félév végén vizsgázom Önnel...

Vizsgaidőszakban az otthon tanuló egyetemistát aggodva szólítja meg az édesanyja:
— Kisfiam, te rengeteget cigarettázol. Pedig a nikotin lassan öli meg.
A srác szomorúan rádörög:
— Hát, ez clótt a szigorlat előtt valóban jobb lenne magamhoz vennem az összes nikotint — egy tételben...

Allítólag nyáron pincérkedő élelmes hallgatókkal történt. A vendég átsilabizálta a számlát majd reklamált:
— Főúr, maga ehhez a mai dátumot is hozzáadta.
A „szezonpincér” feltalálta magát:
— Nézze uram, az idő pénz. S a vendég borralóként ke-

zébe számolta forintban az aznap-i dátumot...

Köztisztelőben álló professzorunk „példabeszédből”:
— Tisztelt hallgatóim, a dolgokat mindig a maguk komplexitásában nézzék. Mert például: ugye azt mondják, hogy az a férfi, akinek sok pénze van, az boldog ember. Meg azt is boldognak tartják, akinek szép felesége van. De: akinek egyik sincs, az viszont nyugodtan alszik...

Szeptemberben a csoport tagjai meglepődve faggatják a nyáron váratlanul megnősült társukat, hogy miért tette, milyen a házasság, stb. A srác egy ideig türelmesen hallgatja a záporozó kérdéseket, majd csendesen lezárja a témát:
— Nincs ebben az egészben semmi újerekek, eddig virágot vettem vasárnaponként, most meg zöldséget az ebédhez...

A tanár a vizsgán a makacsul hallgató diákhöz:
— Kolléga, remélem nem azért hallgat, hogy ne tudjam félbeszakítani...

Kezdő diplomások állítása: a legjobb hely a Nap alatt a főnök árnyékában sütkérezni...

Az idegklinikai ambulanciáján hallottuk: A vizsgálatra érkezett beteg kapkodva magyarázgatja az orvosnak, hogy ő teljesen normális, csakis azért akarják diltázni, mert a pötttyös nyakkendőt nem szereti csak a csikósokat. Az orvos türelmesen hallgatja, majd megnyugtató a páciens, hogy ő is csak a csikos nyakkendőt szereti. A beteg arca felderül:
— S tessék mondani doktor úr, naponta hányat rágszál el?
— Ó — na —